

**ПРАВИЛНИК ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, УСТАНОВЯВАНЕ И
САНКЦИОНИРАНЕ НА ПЛАГИАТСТВО И ДРУГИ НЕЕТИЧНИ ПРАКТИКИ
ВЪВ ФИФ КЪМ ПУ**

Чл.1. Правилникът за предотвратяване, установяване и санкциониране на плагиатство и други неетични практики урежда правилата и процедурите по отношение на предполагаеми или установени случаи на плагиатство и други неетични практики във ФИФ към ПУ. Правилата и процедурите в този правилник са формулирани с презумпцията, че предотвратяването на плагиатство и други неетични практики трябва да бъде приоритет на академичната общност във ФИФ, което е предпоставка за намаляване на подобни случаи и повишаване на качеството на образователния продукт.

Чл.2. Видове неетични практики.

Изброените по-долу примери не изчерпват възможните случаи на неетични практики. Други случаи също могат да попаднат в общото определение за неетична практика.

(1) Неетични практики, извършени извън условията на провеждащ се изпит или други форми на присъствено оценяване са:

1. Плагиатство.

Плагиатството като неетична практика се мисли в контекста на нарастващата достъпност на уеб базирани ресурси, електронни копия на дисертации и други студентски разработки, търговски уеб сайтове или електронни студентски мрежи.

Плагиатството се дефинира като използване на думи или идеи на друг човек, чрез включването им в публикация, научен труд, курсова работа, дипломна работа, писмен изпит или презентация и представени от преподавателя или студента като собствени, например чрез копиране, превод на авторски текст или перифразиране без позоваване на автор. Примери за плагиатство са също така:

- използване на всякакви цитати от публикувани или непубликувани работи на други лица, независимо дали са публикувани в учебници, статии, уеб базирани ресурси или в някакъв друг формат, при което няма позоваване на автор и/или цитатите не са ясно идентифицирани като такива;
- използване на думи или идеи на друг човек, леко променени или перифразирани, за да изглеждат различно от оригинала;
- обобщаване на идеи, решения, диаграми, фигури, или компютърни програми на друг човек, без позоваване на автор в текста и/или без посочването му като източник в библиографията;
- използване и/или закупуване на услуги за разработка на писмени работи;

- използване на изтеглени от интернет материали без цитиране и/или позоваване на автор;
- повторно използване на собствен материал без това да е разрешено преподавателя или научния ръководител;
- други действия, които показват, че студентът или преподавателят не е автор на съответната публикация, научен труд, дисертация, курсова работа, дипломна работа, писмен изпит или презентация.

2. Тайна договорка между двама или повече студенти на ФИФ, при която студентска разработка на един или повече студенти е предадена за оценяване от името и в полза на един студент. Когато това се прави със знанието на автора/авторите, и двете страни могат да се считат за виновни.

3. Фалшифицирането на данни от първични изследвания, неверни твърдения за извършване на експерименти, наблюдения, интервюта и други форми на събиране на данни и анализ, както и други неетични действия, свързани с тези процеси.

5. Поставяне на оценка на студент без явяване или без провеждане на изпит или презентация, както и без предаване на курсова работа, когато такива е следвало да бъдат подготвени съобразно документацията по дисциплината.

6. Изпитване и поставяне на оценка на лице, което няма право да се яви на изпит.

7. Корупция. За корупция се считат всички действия, които попадат в определението за корупция на Гражданска конвенция за корупцията на Съвета на Европа, а именно: искането, предлагането, даването или приемането, пряко или косвено, на подкуп или всяка друга наследваща се облага или обещаването на такава, което засяга надлежното изпълнение на някое задължение или поведението, което се изисква от приемащия подкупа, неполагащата се облага или обещаването на такава.

8. Промяна от страна на преподавател или служител във ФИФ (изтриване, редактиране, допълване) на текстове на курсова работа, дипломна работа, изпитна работа, презентация, тест или друг оценъчен елемент на студент или части от дисертацията на докторант.

9. Написване (изцяло или частично) от страна на преподавател или служител във ФИФ на текстове на курсова работа, дипломна работа, дисертация, научен текст, изпитна работа, презентация, тест или друг оценъчен елемент на студент или докторант.

9. Издаване на документ от името на ПУ или ФИФ, който невярно отразява завършени етапи в обучението на студент или докторант.

10. Дискриминация или толериране на студенти, докторанти, преподаватели и/или служители на ФИФ на база сексуална ориентация, националност, раса, произход, пол, религия, интелектуални способности, финансово състояние и др.

11. Психологически тормоз на студенти, докторанти, преподаватели и/или служители на ФИФ при изпълнение на техните работни и студентски задължения. Като психологически тормоз се характеризират многократни и умишлени действия, изразени физически, словесно или по друг начин, които имат за цел или резултат накърняване

достойнството на отсрещната страна и създаване на враждебна, обидна или застрашителна среда.

(2) Неетични практики, извършени в условията на провеждащ се изпит или други форми на присъствено оценяване:

1. Внасянето в помещение, където се провежда изпит или друга форма на присъствено оценяване, на неразрешени материали като например учебник, ръкопис, листи с данни или свързана информация; информация, получена чрез електронни устройства, както и всякакъв друг източник на неразрешена информация.

2. Преписване от или комуникация с други хора в помещение, където се провежда изпит или друга форма на присъствено оценяване, освен с разрешението на квестора.

3. Изпращането и/или получаването на съобщения по електронен път по време на изпит.

4. Явяването на изпит или друга форма на присъствено оценяване под чужда самоличност или подбуждането към и/или съгласяването с явяване на друго лице под самоличността на студента или докторанта.

5. Създаването и предоставянето за оценяване на студентски изпитни материали, когато тези материали съдържат текстове от неразрешен източник.

Чл. 3. Отговорности на персонала на ФИФ за предотвратяване на случаите на неетични практики

(1) Деканът на ФИФ в качеството си на председател на Етичната комисия към факултета ръководи планирането и контролира изпълнението на политиките и процедурите на ФИФ по отношение предотвратяването, установяването и санкционирането на плагиатство и всички видове неетични практики.

(2) Заместник деканът по учебна дейност и качество организира и провежда дейностите, насочени към запознаване на студентите, преподавателите и служителите с характеристиките на неетични практики, в това число – провеждане на преддипломни семинари и обучения на персонала, включително новопостъпващия персонал.

(3) Комисията по етика и академично единство проследява и отчита ежегодно случаите на плагиатство чрез годишен доклад и анализ на регистрираните нелоялни практики.

(4) Академичният състав и персоналет на ФИФ са длъжни да познават характеристиките на плагиатството и останалите неетични практики.

(5) Студентите и докторантите следва да бъдат уведомени чрез учебната документация за всеки отделен учебен курс, че работите им подлежат на проверка за плагиатство.

(6) Преподавателите и научните ръководители на дипломантите и дисертантите трябва да запознаят студентите и докторантите, работещи по курсова работа за дисциплината, изготвящи дипломната си работа или работещи върху своята дисертация, с

характеристиките на плагиатство, както и да посочват примери за непреднамерено плагиатство на ранен етап в подготовката на писмената работа.

(8) Преподавателите, които оценяват работата на студентите, носят отговорност за идентифициране на плагиатството, като за това могат да ползват и специализирани софтуерни програми за установяване на плагиатство.

(9) При проверка на студентски работи и установяване на плагиатство, умишлено или непреднамерено, преподавателите трябва ясно да посочат в писмената работа неправилно цитираните и/или реферирани текстове, като и източниците, от където са текстовете.

(12) Квесторите, които са ангажирани за провеждането на изпити, следва да познават възможните неетични практики по време на изпит, процедурите за правилно провеждане на изпит, както и правилата и процедурите за установяване и докладване на предполагаеми неетични практики.

Чл. 4. Отговорности на студента и докторанта

(1) Задължение на студента и докторанта е да не извършва плагиатство и други неетични практики.

(2) Студентите и докторантите трябва да се запознаят с всички предоставени във ФИФ указания за избягване на плагиатство и други неетични практики, както и с процедурите за установяване и санкциониране на неетични практики.

(3) Студентите трябва да пишат и предават курсова, дипломна или изпитна работа, която е резултат от собствените им усилия, като са наясно, че примерите, посочени в чл.2 по-горе представляват неетични практики. Студентите и докторантите трябва да избягват непредумишлено плагиатство; цитирането и позоваването трябва да присъстват в онези части на текста, които са посочени в инструкциите за цитиране и реферирание.

(4) Студентите трябва да са наясно с концепцията за плагиатство от собствен материал, което представлява изработване и предаване за оценяване на писмена разработка, която е идентична или модифицирана версия на собствена писмена разработка, която студентът вече е предавал за оценяване във ФИФ.

(5) Студентите и докторантите трябва да потърсят консултиране от преподавателя по дисциплината, научния ръководител, друг преподавател или компетентен член на административния персонал, когато не са сигурни, че познават характеристиките на плагиатство или техниките за цитиране и позоваване.

(6) Студентите са длъжни да знаят, че преподавателите, ангажирани с проверка на студентски работи, могат да установят неетични практики при изготвянето на работата чрез разпознаване на различията в стила на писане в рамките на една студентска работа, на авторските текстове, от които са текстовете с плагиатство и др.

(7) Дипломантите и докторантите подписват декларация, че са запознати с правилата и техниките за избягване на плагиатство и други неетични практики.

Чл. 5. Установяване на предполагаема неетична практика в условията на провеждащ се изпит или друга форма на присъствено оценяване

(1) При съмнение, че студент или докторант извършва действия, които попадат в обхвата на неетични практики, описани в чл.2 ал.2, кандидатът се уведомява, за предпочитане в присъствието на свидетел (втори квестор или студент), че обстоятелствата ще бъдат докладвани. Липсата на подобно предупреждение не спира процедурата по установяване и санкциониране на неетичното действие.

(2) Квесторът подчертава в изпитния материал докъде е писал студентът или докторантът преди да бъде установена предполагаемата неетична практика, като отбелязва и часа на установяването. На кандидата се позволява да продължи изпита или присъствената форма на оценяване, на която се е явил.

(3) Когато е възможно, квесторът конфискува и задържа доказателствата, свързани с всяка предполагаема неетична практика, така че тези доказателства да бъдат приложени и предадени към Комисията по етика и академично единство. Квесторът докладва устно, а в последствие и писмено до Декана обстоятелствата за предполагаемата неетична практика.

(5) Квесторът предоставя в Деканата:

- Име / номер на кандидата
- идентификация на програмата и съответната дисциплина
- събраните доказателства (записки, учебник и всякакъв друг неразрешен носител на информация)
- данни за контакт на свидетели (квестор или студент), присъствали на установяването на предполагаеми неетични действия
- доклад на квестора, в който се изясняват подробности около установяването на предполагаемата неетична практика

(6) Така събраните документи, заедно с копието на изпитната работа, се предоставят на Декана и заместник декана по учебна дейност и качество.

Чл. 6. Установяване на предполагаеми неетични практики, извършени в условията на провеждащ се изпит или друга форма на присъствено оценяване, в периода на проверка и оценяване на изпитните работи

(1) Ако проверяващият изпитните работи преподавател, независимо дали в процеса на проверка или след това, предположи, че кандидатът е извършил неетични действия при изготвяне на изпитната си работа, докладва по въпроса в писмен вид на Декана или Заместник декана по учебна дейност и качество възможно най-скоро. Твърденията за предполагаемо плагиатство трябва да се придружават от документи, удостоверяващи, че всички източници на плагиатството в текста могат да бъдат недвусмислено идентифицирани. В този контекст, всички текстове с плагиатство трябва да бъдат ясно маркирани, а съответните първоизточници – ясно посочени.

(2) Копие от изпитната работа се предоставя на Декана или Заместник декана по учебна дейност и качество.

Чл. 7. Установяване на неетични практики при предаване и проверка на курсови или дипломни работи

(1) Ако преподавател или член на администрацията установи, че при изготвянето на курсова или дипломна работа, предадена от студент за проверка и оценяване, е извършено плагиатство, той е длъжен да уведоми Заместник декана по учебна дейност и качество преди да бъде обявена и вписана оценката на курсовата или дипломната работа.

(2) Твърденията за предполагаемо плагиатство трябва да се придружават от документи, удостоверяващи, че всички източници на плагиатството в текста могат да бъдат недвусмислено идентифицирани. В този контекст, всички текстове с плагиатство трябва да бъдат ясно маркирани, а съответните първоизточници – ясно посочени.

Чл. 8. Докладване на предполагаеми неетични практики

(1) Всички случаи на предполагаеми неетични практики, трябва да бъдат докладвани на Комисията по етика и академично единство в съответствие с правилата и процедурите на този правилник.

(2) Сигналите и жалбите за предполагаеми неетични практики от страна на преподаватели и служители на ФИФ се докладват на Комисията по етика и академично единство като се предоставят всички налични доказателства по етичния казус. За тази цел има право да изиска от лицето, подало сигнал или жалба, да предостави допълнителни доказателства и разяснения, свързани с етичния казус.

(3) Сигналите за предполагаеми неетични действия, извършени от страна на студенти или докторанти на ФИФ, се докладват на Декана или Заместник декана по учебна дейност и качество, които сезират Комисията по етика и академично единство като предоставят всички налични доказателства по етичния казус.

(4) Твърденията за предполагаемо плагиатство трябва да се придружават от документи, удостоверяващи, че всички източници на плагиатството в текста могат да бъдат недвусмислено идентифицирани. В този контекст, всички текстове с плагиатство трябва да бъдат ясно маркирани, а съответните първоизточници – ясно посочени.

(5) След получаване на предоставените доказателства и документи, свързани с предполагаемата неетична практика, Деканът:

1. уведомява в писмена форма студента или докторанта за възникналите обстоятелства около извършената предполагаема неетична практика;

2. дава възможност на студента или докторанта да даде обяснение, което би могло да изясни обстоятелствата около предполагаемите неетични действия. Срокът за отговор трябва да е изрично упоменат в уведомителното писмо или имейл. Срокът не може да е по-кратък от три работни дни;

3. Събраните доказателства заедно с обяснението на студента или докторанта, ако има такова се предават от Декана на Комисията по етика и академично единство, която да разгледа на свое заседание етичния казус, свързан с установяването и санкционирането на неетичните практики. Към събраните доказателства, се прилага формуляр за докладване на предполагаема неетична практика, в който Деканът вписва своето становище по етичния казус с предложение за отхвърляне на обвиненията за

неетични действия или с предложение за налагане на конкретно наказание по реда на чл. 10. на този правилник.

Чл.9. Предприети действия

(1) Съгласно правилника за дейността си, Комисията по етика и академично единство провежда заседание, на което взема решение по докладваните по чл.8 на този правилник предполагаеми неетични практики.

(2) Съгласно правилника за дейността си, Комисията по етика и академично единство уведомява заинтересованите страни за взетото решение в срок от 5 работни дни от датата на заседанието.

(3) Заинтересованите страни имат право в 7 дневен срок да обжалват решението на комисията. Жалбата се депозира в Деканата.

(4) При депозирана жалба от страна на студент или докторант, Деканът има право да върне случая за преразглеждане от Комисията по етика и академично единство или да издаде заповед, с която решението влиза в сила.

(5) При отсъствие на жалба, когато решението включва предложение за налагането на санкции на студенти, Деканът издава заповед, с която решението влиза в сила.

(6) Учебен отдел съхранява копие от решението и заповедта в досието на студента или докторанта.

Чл. 10. Санкции

(1) При първо нарушение студентът или докторантът се наказва с:

1. Порицание;

2. Анулиране на оценката по оценъчния елемент, във връзка с който е извършена неетичната практика.

(2) При второ нарушение студентът или докторантът се наказва с:

1. Предупреждение за отстраняване за определен срок;

2. Анулиране на оценката по оценъчния елемент, във връзка с който е извършена неетичната практика.

(3) При трето нарушение студентът или докторантът се наказва с:

1. Анулиране на оценката по оценъчния елемент, във връзка с който е извършена неетичната практика;

2. Отстраняване от ПУ.

Чл. 11. Правилникът е приет от ФС на ФИФ на 15.05.2017 (Протокол № 110) и влиза в сила от деня на приемането му.

Чл. 12. Последващи поправки в правилника влизат в сила след тяхното приемане от ФС на ФИФ.